

Sygn. akt i

POSTANOWIENIE

Dnia 27 maja 2010r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział I Cywilny
w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Dariusz MAZUREK

Protokolant: Sabina Leś

po rozpoznaniu sprawy w dniu 27 maja 2010r. w Rzeszowie
na rozprawie
sprawy z powództwa Stowarzyszenie Filmowców Polskich
przeciwko T Sp. z o.o. w R
o ustalenie
postanawia:

I. wystąpić do Trybunału Konstytucyjnego w Warszawie z pytaniem prawnym o zbadanie zgodności przepisów art. 108 ust. 5. ustawy z dnia 04 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych w zakresie, w jakim określając zakres kognicji Komisji Prawa Autorskiego posługuje się określeniem „rozstrzygnięcia sporów związanych z zawarciem umowy”, o której mowa w art. 21 ust. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz 108 ust. 7. ustawy z dnia 04 lutego 1994 roku o prawo autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 Nr 90 poz. 631 ze zm.) z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności zgodności art. 108 ust. 5. ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych z art. 2, art. 21 w zw. z art. 64 ust. 2. oraz art. 31 ust. 3. Konstytucji RP oraz art. 45 ust. 1. w zw. z art. 77 ust. 2. Konstytucji RP i zgodności art. 108 ust. 7. ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych z art. 2, art. 45 ust. 1. oraz art. 78 Konstytucji RP,

II. zawiesić postępowanie.

Na oryginale własnoręcznie podpisy
Za zgodność
Sekretarz

Sygn. akt

UZASADNIENIE
postanowienia z dnia 27 maja 2010r.

Powód Stowarzyszenie Filmowców Polskich jest organizacją zarządu prawami autorskimi w rozumieniu art. 104 ustawy z dnia 4 lutego 1004r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Pozwany T Spółka z o.o. jest operatorem telewizji kablowej, która zgodnie z art. 21¹ ustawy papp ma obowiązek zawarcia umowy na reemisję z właściwą organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi.

Pozwem z dnia grudnia 2009r. skierowanym przeciwko T Spółce z o. o. z siedzibą w R powód domaga się ustalenia, że **nie istnieje** obowiązek do zawarcia przez powoda z pozwanym umowy o udzielenie licencji na korzystanie z praw autorskich zarządzanych przez powoda. Ponadto ustalenie, że **nie doszło** do ukształtowania tej umowy pomiędzy powodem i pozwanym na skutek wydania przez Komisję Prawa Autorskiego w dniu listopada 2009r. postanowienia w sprawie o sygn. akt

Ewentualnie w przypadku przyjęcia przez sąd, że w ramach rozstrzygnięcia sporu, o którym mowa w art. 21¹ ust. 2 oraz 108 ust 5 i 7 ustawy papp istnieje materialna podstawa określenia przez sąd stawki wynagrodzenia należnej właściwej organizacji zbiorowego zarządzania z tytułu udzielenia zezwolenia w umowie licencyjnej, o której mowa w art. 21¹ ust 1 ustawy papp na korzystanie z jej repertuaru, powód domagał się rozstrzygnięcia sporu pomiędzy stronami i zobowiązanie pozwanego do złożenia oświadczenia o treści określonej szczegółowo w żądaniu pozwu – odpowiadającego treści umowy licencyjnej w wersji akceptowanej przez powoda.

Pozwana Spółka w odpowiedzi na pozew domagała się oddalenia powództwa.

Nie jest sporne między stronami, że powód jest uprawniony do udzielania zezwolenia na korzystanie z praw autorskich do utworów audiowizualnych oraz wideogramów na polu eksploatacji reemisji kablowej. Pozwana spółka przyznaje również tę

okoliczność, że ma obowiązek zawarcia z powodem umowy o której mowa w art. 21¹ ust. 1 ustawy papp.

Z niespornych okoliczności faktycznych w sprawie wynika, że strony jeszcze w 2006r. podjęły negocjacje dotyczące warunków umowy, w szczególności ustalenia wysokości wynagrodzenia należnego za korzystanie z praw autorskich zarządzanych przez powoda. Wobec zasadniczych rozbieżności strony nie doszły do porozumienia, a pozwany w dniu grudnia 2008r. na podstawie art. 108 ust. 5 ustawy papp wystąpił do Komisji Prawa Autorskiego z wnioskiem obejmującym żądania:

- wszczęcia postępowania polubownego w przedmiocie rozstrzygnięcia sporów między stronami związanych z zawarciem umowy obejmującej wyrażenie zgody na reemitowanie utworów audiowizualnych oraz wideogramów, do których prawa przysługują producentom utworów audiowizualnym;
- rozstrzygnięcia sporów związanych z zawarciem umowy obejmującej zgodę na reemitowanie utworów audiowizualnych i wideogramów poprzez orzeczenie przez komisję o obowiązku SFP do złożenia oświadczenia woli o treści określonej w żądaniu spółki;
- obowiązek SFP do udzielenia spółce zezwolenia na korzystanie na polu reemisji w sieci kablowej spółki utworów audiowizualnych i wideogramów;
- obowiązek SFP zawarcia ze spółką umowy licencyjnej o treści wskazanej przez spółkę;
- brak ważnych powodów odmowy udzielenia zgody spółce na korzystanie z utworów audiowizualnych oraz wideogramów na polu reemisji w sieci kablowej spółki.

Komisja Prawa Autorskiego w orzeczeniu z dnia listopada 2009r. postanowiła, że:

- SFP jest organizacją właściwą w rozumieniu art. 21¹ ust. 1 ustawy papp do zawarcia z pozwaną spółką umowy, o której mowa w tym przepisie;
 - łączne wynagrodzenie na rzecz SFP z tytułu zawarcia ze spółką umowy powinno być ustalone w wysokości % wpływów netto uzyskiwanych przez pozwaną spółkę z tytułu reemisji kablowej, które nie obejmują opłat instalacyjnych i przyłączeniowych;
- Dalej idące żądania zostały oddalone.

Niniejsza sprawa jest wynikiem powództwa wniesionego przez SFP w trybie art. 108 ust. 7 ustawy papp z uzasadnieniem, że powód jest niezadowolony z rozstrzygnięcia Komisji Prawa Autorskiego, które w ocenie powoda rażąco narusza prawo.

Przed Sądem Okręgowym w W zawisła również sprawa z powództwa
„T Spółki z o.o. w R. przeciwko Stowarzyszeniu Filmowców
Polskich w Warszawie u ukształtowanie prawa.

Przy rozpoznawaniu niniejszej sprawy pojawiły się wątpliwości dotyczące zgodności przepisów ustawy z dnia 4 lutego 1994r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej.

Wątpliwości Sądu budzi treść art. 108 ust.5 ustawy papp w kontekście wyrażonej w art. 2 Konstytucji RP zasady poprawnej legislacji, ukształtowanej w oparciu o orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego dotyczącego treści wskazanego przepisu konstytucji.

Przepis art. 108 ust. 5 i 7 ustawy papp nie spełnia konstytucyjnego kryterium jasności i precyzyjności. Wątpliwości co do jego stosowania, zwłaszcza nieprecyzyjnego określenia kompetencji Komisja Prawa Autorskiego poprzez stwierdzenie, że rozstrzyga „spór związany z zawarciem umowy o której mowa w art. 21¹ ust. 1”, powodują, że zaznaczyły się dwie sprzeczne linie interpretacji tego przepisu tak w doktrynie jak i w orzecznictwie sądów powszechnych i w linii orzeczniczej Sądu Najwyższego, który początkowo dokonywał wąskiej interpretacji cytowanego pojęcia / postanowienie z dnia 24 sierpnia 2005r. sygn. II CK 41/05, wyrok z dnia 3 marca 2006r. sygn. II CSK 59/05, wyrok z dnia 14 marca 2006r. sygn. III CSK 143/05/. Wątpliwości budzi przewidziana przez ten przepis procedura zatwierdzania tabel wynagrodzeń, która w ocenie Sądu Okręgowego jest nierzetelna i narusza poczucie poszanowania praw stron biorących udział w postępowaniu. Wątpliwości budzi jakiego rodzaju spory może rozstrzygać Komisja Prawa Autorskiego na podstawie cytowanego przepisy, jaki skutek ma rozstrzygnięcie Komisji oraz sposób „odwoływania” się od orzeczeń Komisji do Sądu. Nierzetelność ta w ocenie Sądu Okręgowego narusza szereg innych konstytucyjnych zasad niezależnie od obowiązku stanowienia jasnego i precyzyjnego prawa, o czym niżej.

Należy zauważyć, że wątpliwości związane ze stosowaniem art. 108 ust. 5 ustawy papp pogłębiły się na skutek sytuacji jaka zaistniała po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 stycznia 2006r. sygn. akt SK 40/04 /Dz.U Nr 21, poz. 164/ którym za niezgodny z Konstytucją RP został uznany art. 108 ust. 3 ustawy papp i utratą mocy obowiązującej przez ten przepis z dniem 1 września 2006r. W ten sposób ustawa pozbawiona została podstawowego narzędzia służącego ustalenia przedmiotowo istotnych składników umów licencyjnych zawieranych pomiędzy

organizacją zarządzającą prawami autorskimi a operatorami. Trybunał Konstytucyjny zakwestionował w swoim wyroku sposób postępowania przed Komisją Prawa Autorskiego w przedmiocie zatwierdzania tabel wynagrodzeń za korzystanie z utworów lub artystycznych wykonań. Głównym zarzutem Trybunału przy ocenie konstytucjonalności przepisu art. 108 ust. 3 ustawy papp był zarzut pozbawienia możliwości udziału w postępowaniu jako uczestnika postępowania organizacji korzystających z przedmiotu tych praw. Nie budzi przy tym wątpliwości, że Trybunał w uzasadnieniu wyroku z dnia 24 stycznia 2006r. potwierdził istotne znaczenie stawek wynagrodzeń określonych w zatwierdzonych tabelach. Ustawodawca dotychczas nie zdołał uchwalić przepisów regulujących procedurę ustalania stawek wynagrodzeń i zatwierdzania tabel wynagrodzeń. Przygotowany w tym zakresie projekt ustawy przewiduje istotne zmiany dotyczące postępowania przed Komisją Prawa Autorskiego. Projekt przewiduje, że do postępowania tego stosować się będzie przepisy ustawy Kodeks Postępowania Cywilnego o postępowaniu nieprocesowym, za wyjątkiem spraw spornych które będą rozpoznawane na podstawie przepisów k.p.c. o postępowaniu polubownym. Przewiduje inne niż dotychczas zasady ustalania tabel i inny charakter wynagrodzenia przewidzianego przez tabele. Projekt ustawy w sposób kompleksowy określa również postępowanie sądowe w sprawach z omawianego zakresu.

Brak regulacji ustawowej w sprawie zasad zatwierdzania tabel wynagrodzeń doprowadziło do konieczności procedowania w oparciu o istniejące przepisy. Na ich podstawie doszło do interpretacji, która przyznaje Komisji Prawa Autorskiego kompetencje do kształtowania treści umowy, pomimo, że przed zmianą ustawy dokonaną na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego, Komisja Prawa Autorskiego była uprawniona jedynie do zatwierdzania lub nie zatwierdzenia tabel przedstawionych przez organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi. W ocenie Sądu Okręgowego interpretacja taka była nakazem chwili w związku z koniecznością rozstrzygnięcia sporów które zawisły przed Komisją Prawa Autorskiego pomiędzy organizacjami zbiorowego zarządzania prawami autorskimi a podmiotami korzystającymi z tych praw. Wątpliwości takie towarzyszyły również Komisji Prawa Autorskiego przy rozstrzygnięciu sporu między stronami postanowieniem z dnia 5 listopada 2009r., co wynika z treści uzasadnienia postanowienia /odpis k. 68 – 80/. Ostatecznie Komisja powołała się na pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 stycznia 2007r. W kontekście tego należy stwierdzić, że w niniejszej

sprawie nie występuje t.z.w. element transgraniczny, a w związku z tym Dyrektywa Rady Wspólnot Europejskich Nr 93/83/EWG nie ma bezpośredniego zastosowania, a należy traktować ją jako zalecenie Rady dla krajów członkowskich.

Jak wynika z przedstawionych przez strony treści orzeczeń sądów powszechnych w podobnych sprawach / vide: wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi k. 142, wyrok Sądu Okręgowego w Sieradzu k. 311/ stosowanie przepisu art. 108 ust. 5 ustawy papp prowadzi do sprzecznych ze sobą interpretacji i rozstrzygnięć, co nie służy poczuciu poszanowania prawa w demokratycznym państwie. W świetle tego co zostało powiedziane wyżej wątpliwości budzi ocena charakteru rozstrzygnięcia Komisji Prawa Autorskiego wydanego w trybie przepisów obowiązującej ustawy papp. Wątpliwym jest czy rozstrzygnięcie Komisji ma charakter władczy, czy też jest rozstrzygnięciem o charakterze mediacyjnym. Możliwe jest również twierdzenie, że Orzeczenia Komisji mają charakter prawno kształtujący.

Wątpliwości Sądu dotyczą również zgodności art. 108 ust. 5 ustawy papp z art. 21 Konstytucji RP w zw. z art. 64 ust. 2 oraz 31 ust. 3 Konstytucji RP. W przypadku wydawania przez Komisję Prawa Autorskiego orzeczeń ograniczających prawa majątkowe jednostki, zasady ingerencji powinny zostać jednoznacznie określone z poszanowaniem zasady proporcjonalności wyrażonej w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. Sąd Okręgowy zauważa, że już w wyroku z dnia 24 stycznia 2006r. Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że wszystkie normy zawarte w art. 108 ustawy papp „muszą być rozpatrywane przez pryzmat art. 109 ustawy, wyrażający cel publiczny dla którego je ustanowiono. Tym celem jest ochrona interesów twórców przed przewagą ekonomiczną nadawców programów radiowych i telewizyjnych”.

Zawarta w art. 108 ust. 5 regulacja narusza również konstytucyjną zasadę prawa do sądu wyrażoną w art. 45 ust. 1 i 77 ust. 2 Konstytucji RP poprzez niejasności związane z zakresem kompetencji Komisji Prawa Autorskiego i budzą wątpliwości co do prawa żądania sądowego rozstrzygnięcia sporu / vide orzeczenie Sądu Okręgowego w Łodzi/. Zakres kompetencji Komisji ma wpływ na zakres dopuszczalności drogi sądowej / vide: postanowienie SN z dnia 24 sierpnia 2005r. sygn. II CK 41/05 i II CK 42/05, wyroki z dnia 3 marca 2006r. sygn. II CSK 59/05 i z dnia 14 marca 2006r. sygn. III CSK 143/05 i postanowienie z dnia 6 grudnia 2007r. sygn. III CZP 107/07/. W orzecznictwie widoczna jest rozbieżność czy dopuszczalność drogi sądowej jest uzależniona od wyczerpania trybu postępowania przed Komisją. Z wątpliwości tych zdaje sobie również sprawę ustawodawca, skoro

rozwiązuje tę wątpliwość stosownymi przepisami przewidzianymi w projekcie zmiany ustawy.

Sąd Okręgowy podziela ocenę zawartą w piśmie powoda / k. 292 – 306 /, że ustawodawca przyznając w przepisie art. 108 ust. 7 ustawy prawo stronie niezadowolonej z rozstrzygnięcia Komisji do wniesienia powództwa do sądu powszechnego naruszył zasadę poprawnej legislacji, przez co przepis ten wydaje się być sprzeczny z art. 2, art. 45 ust. 1 oraz 78 Konstytucji RP. Również w tym zakresie przepisy ustawy papp są nierzetelne. Sąd Okręgowy w Rzeszowie w tym zakresie w całości podziela i uznaje za własną argumentację zawartą w piśmie powoda k. 292 - 306 ust. 4 pisma. Procedura przewidziana przez art. 108 ust. 7 ustawy papp spowodował opisane w piśmie powoda skutki, które nie dadzą się pogodzić z poczuciem poszanowania prawa.

Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy w Rzeszowie orzekł jak w sentencji, pozostając w przekonaniu, że rozstrzygnięcie sprawy wymaga kontroli konstytucyjności przepisów we wskazanym w postanowieniu zakresie.

Na oryginale właściwe podpisy
Za zgodność

Sekretarz